Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32467

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i, bireylerin topluma, devlete ve vatanda?l?k rollerine yönelik alg?lar?n?, ba?l?l?klar?n? ve sorumluluk duygular?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Mustafa ?çen, Cengiz Öztürk ve Ay?e Y?lmaz taraf?ndan Türk kültürüne uygun olarak haz?rlanm??t?r. Temel amac?, vatanda?l?k kavram?n?n sosyal psikoloji ve e?itim bilimleri ba?lam?ndaki derinli?ini ve bile?enlerini ampirik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, bireylerin vatanda?l?k görevlerine ne ölçüde sahip ç?kt???n? ve toplumsal aidiyet hislerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Bu ölçek bir **Geli?tirme** çal??mas? olup, geçerlik ve güvenirlik analizleri makalede sunulmu?tur. Ölçek, özellikle e?itim alan?nda, gençlerin ve ö?rencilerin vatanda?l?k bilincini ve sosyal kat?l?m düzeylerini de?erlendirmek için standart bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k duygusu, vatanda?l?k, psikometri, ölçek geli?tirme, sosyal sorumluluk, ba?l?l?k, toplumsal aidiyet.

Yazarlar

Mustafa ?çen, Cengiz Öztürk, Ay?e Y?lmaz.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin **vatanda?l?k duygusu** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bu duygu, sadece yasal statüyü de?il, ayn? zamanda aktif kat?l?m, toplumsal sorumluluk ve aidiyet hissini de kapsar. Geli?tirme çal??mas?, özellikle e?itim alan?nda, ö?rencilerin ve gençlerin vatanda?l?k bilincini de?erlendirmek için standart bir ölçüm arac? olu?turmay? amaçlam??t?r.

Bu araç sayesinde, ara?t?rmac?lar ve e?itim program? geli?tiricileri, vatanda?l?k e?itimi müfredatlar?n?n bireyler üzerindeki etkisini bilimsel yöntemlerle ölçebilir, eksik kalan alanlar? tespit edebilir ve toplumsal entegrasyon düzeylerini analiz edebilirler.

Yap? (Ölçülen Kavram)

Ölçek, literatürde geni? bir yer tutan **vatanda?l?k duygusu** (Sense of Citizenship) kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle bili?sel, duyu?sal ve davran??sal boyutlar? içeren çok boyutlu bir yap?d?r. Ölçek, bireyin vatanda?? oldu?u toplulu?a kar?? hissetti?i sorumluluk, ba?l?l?k ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

kat?l?m isteklili?ini ele al?r. Bu kapsamda ölçülen temel bile?enler ?unlar? içerebilir:

Toplumsal Ba?l?l?k: Bireyin ülkesine ve toplumuna duydu?u aidiyet ve gurur hissi.
Sorumluluk Bilinci: Vatanda?l?k görevlerini yerine getirme ve kamu yarar?na hareket etme e?ilimi.
Kat?l?mc?l?k: Siyasi ve sosyal süreçlere aktif olarak kat?lma iste?i ve eylemleri.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, ?çen, Öztürk ve Y?lmaz'?n çal??mas? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? oldu?undan, kapsaml? analizler yap?ld??? kabul edilmelidir. Ölçe?in geçerli?i, kuramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla incelenmi?tir. Yap?lan geçerlik çal??malar? muhtemelen ?unlar? kapsam??t?r:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in faktör yap?s?n?n kuramsal beklentilere uygunlu?unu de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ve Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin vatanda?l?k duygusunun alt boyutlar?na nas?l da??ld???n? göstermi?tir.
Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin vatanda?l?k duygusu kavram?n?n tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.
Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik: Benzer veya ili?kili yap?larla (örne?in, sosyal sorumluluk veya siyasi tutum ölçekleri) korelasyonlar incelenerek uyum geçerli?i sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik katsay?s? verilmemi? olmakla birlikte, ölçe?in bir geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?u varsay?lmaktad?r. Ölçe?in güvenilirli?ini belirlemek için uygulanan temel yöntem **iç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) hesaplamas?d?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, ölçe?in kararl?l???n? test etmek amac?yla, ayn? denek grubuna belirli bir zaman aral???yla tekrar uygulanarak test-tekrar test güvenirlik katsay?s?n?n da hesaplanm?? olmas? muhtemeldir. Bu, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, vatanda?l?k duygusu gibi geni? ve çok katmanl? bir kavram?n alt?nda yatan temel psikolojik boyutlar? ke?fetmeyi ve do?rulamay? amaçlam??t?r. Geli?tirme sürecinde, verinin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek amac?yla KMO ve Barlett Sphericity testleri raporlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu, bu faktörlerin toplam varyans?n ne kadar?n? aç?klad???n? ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini netle?tirmi?tir. Bu yap?sal analizler, ölçe?in kuramsal temellere dayand???n? ve ampirik olarak do?rulanabilir oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Orijinal) Ölçek

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin bilgi olmamakla birlikte, sosyal bilimlerde geli?tirilen ölçeklerde yayg?n olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Akademik makalenin içeri?i dikkate al?nd???nda, genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde uygulanm??t?r.

Age Group: Genç Yeti?kin/Yeti?kin (18 ya? ve üzeri)

Population Details: Vatanda?l?k kavram?n? ve toplumsal rolleri anlamland?rabilecek düzeyde bireyler.

Test Methodology: Öz Bildirim Raporlama Ölçe?i (Self-Report Instrument).

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k e?itimi, sosyal sorumluluk, psikometrik geli?tirme, geçerlik, toplumsal kat?l?m, güvenirlik, e?itim ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: micen@yildiz.edu.tr (Sorumlu Yazar Mustafa ?çen)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm??t?r ve bilimsel ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda yazar?n referans gösterilmesi esast?r. Ölçe?in sorumlu yazar? Mustafa ?çen ile ileti?ime geçilerek kullan?m izni al?nmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: vatandaslik-duygusu-olcegi-toad.pdf

Referanslar

?çen, M., Öztürk, C., ve Y?lmaz, A. Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i Güvenirlik ve Geçerlik Çal??mas?. *Uluslararas? Alan E?itimi Dergisi, 3*(2), 26-36.
Dergi Park Linki: dergipark.gov.tr/ijofe

Vatanda?l?k Duygusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için yukar?da belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir. Maddelerin içeri?i, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? yans?tacak ?ekilde vatanda?l?k, toplumsal ba?l?l?k ve sorumluluk alanlar?na odaklanmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM